

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДІ У СТУДЕНТСЬКОМУ САМОВРЯДУВАННІ

СТІЛЬНИК Юлія, здобувачка вищої освіти

спеціальність 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглядається роль лідерських якостей молоді як ключового чинника ефективного функціонування та розвитку студентського самоврядування. Здійснено аналіз структури лідерських якостей, таких як відповідальність, ініціативність, емоційна компетентність, організаторські та комунікативні здібності. Акцентовано увагу на взаємозв'язку між активною участю студентів у самоврядуванні та розвитком їхнього лідерського потенціалу. Сформульовано практичні рекомендації щодо створення сприятливого освітнього середовища для розвитку лідерських якостей студентської молоді.

Ключові слова: лідерські якості, студентське самоврядування, молодь, самоорганізація.

Студентське самоврядування виступає важливим соціально-педагогічним інститутом, що створює середовище для реалізації лідерського потенціалу молоді.

У сучасних умовах (глобалізація, цифрові трансформації, суспільні виклики) потреба у молодіжному лідерстві зростає, що змушує звертати увагу не лише на наявність лідерських позицій, але й на їх якість.

Лідерські якості розглядаються як сукупність рис особистості, мотиваційно-ціннісних орієнтирів, емоційної компетентності, комунікативних та організаційних навичок, здатності керувати собою й впливати на інших [1, с. 55]. Студентське самоврядування виконує функцію освітньо-виховного простору, де ці якості можуть формуватися через практичну діяльність, взаємодію, участь у прийнятті рішень, реалізацію ініціатив.

Основні лідерські якості, що розвиваються у студентському самоврядуванні наступні:

- прагнення до самовдосконалення, відповідальність, орієнтація на спільне благо, усвідомлена громадянська позиція [2, с. 48];
- здатність планувати, організовувати заходи, делегувати, працювати у команді, навички публічного виступу і переконання [3, с. 106];
- емпатія, управління своїми емоціями, стресостійкість, здатність до самооцінки і рефлексії [1, с. 59];

– генерування нових ідей, креативність, готовність до змін і досліджень [4, с. 100].

Існують певні умови, що сприяють чи перешкоджають розвитку лідерських якостей, а саме: зрозумілі правила обрання і функціонування органів студентського самоврядування, прозорість, відкритість, добровільність участі; принципи ініціативності, співпраці, відповідальності; наставництво, створення можливостей для практичної діяльності, забезпечення ресурсів і зворотного зв'язку; високий рівень самооцінки, внутрішня мотивація, готовність брати на себе відповідальність, толерантність та здатність до саморозвитку; контекстні та зовнішні фактори: соціокультурне середовище, нормативно-правова база, участь у громадському житті, вплив зовнішніх викликів (наприклад, війна, пандемія) змінюють як можливості, так й обмеження для реалізації лідерства.

Подальший розвиток лідерських якостей молоді має бути забезпечено шляхом включення у навчальні плани тренінгів та курсів з розвитку лідерства, емоційного інтелекту, комунікацій та організаційних навичок; створення програм менторства між більш досвідченими лідерами студентського самоврядування та новими активістами; забезпечення можливості активної участі студентів у прийнятті рішень (на рівні факультету, університету), а також доступ до реальних проектів із видимими результатами; моніторинг і діагностика розвитку лідерських якостей, використання опитувальників та тестових методик для зворотного зв'язку.

Отже, лідерські якості молоді є багатовимірним явищем, яке формується внаслідок взаємодії особистості, організаційного середовища та практичної діяльності в рамках студентського самоврядування. Студентське самоврядування може бути ефективним механізмом для розвитку таких якостей, за умови розвитку відповідних організаційно-педагогічних умов і активної підтримки з боку освітніх інституцій. Формування лідерства не відбувається автоматично: необхідні цілеспрямовані дії, системне планування, ресурси та заохочення.

Література:

1. Пархоменко Н. В. (2020). Студентське самоврядування як засіб формування громадянської активності та лідерства студентів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія №5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. №74, С. 142–146. URL : <https://npo.kubg.edu.ua/article/view/276410>
2. Гулко О. М. (2021). The Influence of Student Government on the Development of Future Teachers' Leadership Qualities. *Молодь і ринок*. №6 (197). С. 46–51. URL : <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/4KyMWkv9/>
3. Мельник Т. І., Кравченко О. А. (2021). Організаційно-педагогічні умови формування лідерських якостей у студентів. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. №197. С. 104–109. URL : <https://npo.kubg.edu.ua/article/view/294015>
4. Микитюк О. С. (2023). Психолого-педагогічні умови розвитку лідерства у студентській молоді. *Молодь і ринок*. №3(210). С. 98–103. URL : <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/298631>

Abstract: *The role of leadership qualities in young people as a key factor in the effective functioning and development of student self-government is considered. An analysis of the structure of leadership qualities such as responsibility, initiative, emotional competence, organizational and communication skills is carried out. Attention is focused on the relationship between active student participation in self-government and the development of their leadership potential. Practical recommendations are formulated for creating a favorable educational environment for the development of leadership qualities in young students.*

Keywords: leadership qualities, student self-government, youth, self-organization.

**Науковий керівник – ШАРАТА Наталія,
д-р екон. наук, професорка,
проректор із науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**